

«Κι όμως, υπάρχει άλλος δρόμος από τις πολιτικές λιτότητας»

Συντάκτης: **Νόρα Ράλλη**

25.05.2016

Μπορεί το βιβλίο της «Το επιχειρηματικό κράτος» να κυκλοφόρησε στα ελληνικά πριν από έναν χρόνο περίπου από τις εκδόσεις Κριτική, ωστόσο η **Μαριάννα Ματσουκάτο** ήρθε μόλις πριν από λίγες ημέρες στην Ελλάδα για την παρουσίασή του στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών.

Ο χρόνος της είναι πολύτιμος και επιλεκτικά προσφερόμενος ανάμεσα στην οικογένειά της και στα ακαδημαϊκά της καθήκοντα.

Είναι μητέρα τεσσάρων παιδιών (κατά τη διάρκεια της συνέντευξης χτυπούσε διαρκώς το κινητό της, με την ίδια να σατιρίζει το γεγονός ότι ακόμη δεν έχουν μάθει να ζουν χωρίς εκείνη συνεχώς παρούσα) και καθηγήτρια Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο του Σάσεξ στην Αγγλία, όπου και ζει μόνιμα.

Εκεί κατέχει την έδρα RM Phillis στην Επιστημονική και Τεχνολογική Πολιτική (Science and Technology Policy), καθώς τα ερευνητικά ενδιαφέροντά της εστιάζονται στη σχέση μεταξύ χρηματοοικονομικών αγορών, καινοτομίας και οικονομικής μεγέθυνσης.

Ειδική των... ΣΔΙΤ

Δεν είναι τυχαίο που η Μ. Ματσουκάτο ασχολήθηκε με τα Οικονομικά, και μάλιστα με τους νέους τρόπους διαχείρισης της οικονομίας, ανάμεσα στο κράτος και τον ιδιωτικό τομέα. «Είμαι Ιταλίδα και γνώρισα από πολύ νωρίς τι σημαίνει να μην μπορείς να ζήσεις και να προοδεύσεις στη χώρα που γεννήθηκες», δηλώνει στην «Εφ.Συν.».

Ο πατέρας της, διάσημος καθηγητής Πυρηνικής Φυσικής, αναγκάστηκε να αλλάξει ήπειρο (έγινε καθηγητής στο Πρίνστον, απ' όπου συνταξιοδοτήθηκε πρόσφατα), προκειμένου να ζήσει αξιοπρεπώς και να αξιοποιήσει τις γνώσεις του.

«Η Ιταλία είναι ενδεικτικό παράδειγμα των όσων λέω στο βιβλίο», εξηγεί η Ματσουκάτο, αναφερόμενη στη βαθιά πεποίθησή της ως οικονομολόγου πως ιδιωτικό και κρατικό συμφέρον μπορούν να συνυπάρξουν, υπό προϋποθέσεις: «Όταν πήγε η Fiat στην Αμερική, ο Ομπάμα έθεσε κανόνες.

»Τους είπε πως, σε αντάλλαγμα του ανοίγματος στη χώρα του, θα επιστρέφουν στο κράτος τμήμα των κερδών με τη μορφή υποτροφιών, ανάπτυξης καινοτομίας κ.λπ. Την ίδια στιγμή στην Ιταλία, η ίδια αυτοκινητοβιομηχανία το μόνο που κάνει είναι να ζητάει συνεχώς, μα συνεχώς, από το κράτος χρήματα ως “βοήθεια”, για να μην κλείσει», εξηγεί.

«Είναι “πορνεία” να δίνουμε τα δημόσια αγαθά έτσι απλά, χωρίς αυστηρούς κανόνες υπέρ του κράτους. Δυστυχώς, οι περισσότερες συμφωνίες μεταξύ ιδιωτών και κράτους σήμερα είναι παρασιτικές. Και μετά μας φτάνει οι άλλοι», διαπιστώνει σχεδόν με θυμό.

«Μιλώ πολύ πρακτικά»

Στο «Επιχειρηματικό κράτος» η συγγραφέας καταρρίπτει διάφορους μύθους όσον αφορά τη νεοφιλελεύθερη πολιτική στην οικονομία, που λέει πως το κράτος δεν πρέπει ούτε να επενδύει, ούτε να παράγει, ούτε να καινοτομεί. «Πιστεύουμε πως το κράτος πρέπει να επεμβαίνει μόνο για να διασώσει χρεωμένες τράπεζες ή οργανισμούς, όπως το δικό σας Μέγαρο Μουσικής, και επ' ουδενί δεν πρέπει να δρα ως επιχείρηση που να αποσκοπεί στο κέρδος.

»Στο βιβλίο περιγράφω αναλυτικά παραδείγματα από διάφορες χώρες όπου συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Δεν θεωρητικολογώ -μιλώ πολύ πρακτικά», εξηγεί η Ματσουκάτο.

«Πάρτε για παράδειγμα την πράσινη ενέργεια. Εδώ στην Ελλάδα πιστεύουν πως, αν βάλουν κάποια φωτοβολταϊκά ή μερικές ανεμογεννήτριες, κάνουν ανάπτυξη. Δεν είναι έτσι και αυτό φαίνεται από χώρες της βόρειας Ευρώπης που, παρότι δεν έχουν τον δικό σας ήλιο, αξιοποιούν στο μέγιστο τις εναλλακτικές πηγές ενέργειας.

»Γιατί; Μα ακριβώς γιατί έχει αναπτυχθεί ολόκληρη βιομηχανία πάνω σ' αυτό, που στηρίζεται και από το κράτος, όμως δεν αφορά μεμονωμένες ενέργειες αλλά μία γενικευμένη και ολιστική προσπάθεια πάνω στην πράσινη ανάπτυξη (σε σπίτια, οικισμούς, σχολεία, υπουργεία κ.λπ.)».

«Ανάπτυξη εδώ και τώρα»

Η ίδια ενοχλείται στο άκουσμα της λέξης «θεωρία» ή «ουτοπικό». «Μιλώ με απτά παραδείγματα», μας αντιπείνει, όταν τη ρωτάμε αν πράγματι πιστεύει πως μπορούν να γίνουν τα όσα αναφέρει στο βιβλίο της. «Γίνονται στο Σίλικον Βάλεϊ στην Καλιφόρνια, στη Σανγκάη, στην Κίνα, σε Γερμανία, Ολλανδία και αλλού.

Οι καινοτόμες μορφές ανάπτυξης μπορούν να φέρουν κοντά τον ιδιωτικό και τον δημόσιο φορέα, μόνο που το θετικό αποτέλεσμα αυτής της σύμπραξης φαίνεται σε βάθος χρόνου. Εσείς στην Ελλάδα πλέον βιάζεστε πολύ. Χρειάζεστε ανάπτυξη εδώ και τώρα, τουλάχιστον έτσι νομίζετε πως πρέπει να γίνει, γι' αυτό και όλα αυτά που λέω σας ακούγονται κάπως περιέργα».

Και συνεχίζει: «Η οικονομική ανάπτυξη, ξέρετε, αλλά και η Οικονομία ως επιστήμη δεν συνδέεται με κανενός είδος “-ισμούς”. Νέες επιχειρηματικές δράσεις, από καινοτόμους οργανισμούς, των οποίων μέρος είναι και το ίδιο το κράτος, μπορούν να γίνουν σε όλων των ειδών τα καθεστώτα, αρκεί να ξεπεράσουμε τη “μυθολογία” που λέει πως, όταν επεμβαίνει το κράτος, οι ιδιώτες εκτοπίζονται και το αντίστροφο».

Τη ρωτάμε αν, βάσει όσων μας λέει, πιστεύει πως μπορεί να υπάρξει μία συνολική αλλαγή οικονομικής πολιτικής σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και φυσικά, αν γι' αυτό συνεργάζεται με τον Γιάνη Βαρουφάκη, ούσα και η ίδια σύμβουλος του Κόρμπιν: «Δεν ανήκω στο DiEM25, ωστόσο κατανοώ γιατί το δημιούργησε ο Γιάνης.

»Δυστυχώς, στην Ε.Ε. δεν μπόρεσαν και δεν θέλησαν να ακούσουν την εναλλακτική πρότασή του, την οποία έχω διαβάσει προσωπικά. Γι' αυτούς, και δυστυχώς για μας, δεν υπάρχει άλλος δρόμος από τις πολιτικές λιτότητας. Κι όμως υπάρχει. Με τον Γιάνη είμαστε στο νέο Ινστιτούτο που ίδρυσε ο Σόρος και στο οποίο έχει επενδύσει 25 εκατομμύρια. Λέγεται Ινστιτούτο για τη Νέα Οικονομική Σκέψη -ό,τι δηλαδή χρειαζόμαστε ακριβώς».

Γιατί το κάνει αυτό ο Σόρος, τη ρωτάμε. «Μα γιατί είναι ένας ευφυής άνθρωπος, που έχει καταλάβει εις βάθος πως δεν βιώνουμε απλά μια οικονομική κρίση. Η ίδια η Οικονομία είναι που περνάει κρίση. Και επενδύει στη νέα σκέψη».

INFO: Το «Επιχειρηματικό Κράτος» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Κριτική. Ο Γιάννης Καλογήρου, καθηγητής Τεχνολογικής Οικονομικής και Βιομηχανικής Στρατηγικής στο ΕΜΠ, έχει επιμεληθεί την ελληνική έκδοση του βιβλίου, έχοντας γράψει και την κατατοπιστική εισαγωγή (εξάλλου, εκείνος το εντόπισε και το πρότεινε προς έκδοση στην Κριτική). Το νέο

**βιβλίο της Μαριάννα Ματσουκάτο (σε επιμέλεια δική της και του Μάικλ Γιάκομπς)
κυκλοφορεί ήδη στα αγγλικά, με τίτλο «Μια νέα ματιά στον καπιταλισμό».**